

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/196/2013
Identifikačné číslo spisu: 1511205681
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:1511205681.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Kušnir, proti žalovanému F. N., naposledy bývajúcemu v N., t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníkom Danou Patkovou, zamestnankyňou Okresného súdu Bratislava V, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Vážecká 16, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 94,03 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 6 C 21/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. októbra 2012 sp.zn. 6 Co 449/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi a žalovanému voči vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V uznesením z 30. júla 2012 č.k. 6 C 21/2012-68 zastavil konanie, keďže žalobca vzal žalobu späť (§ 96 ods. 1 a 3 O.s.p.), žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznal a rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi (§ 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov). V odôvodnení uviedol, že zastavenie konania zaviniť žalobca späťvzatím žalobného návrhu z dôvodu námietky premĺčania vznesenej vedľajším účastníkom na strane žalovaného, preto bol povinný nahradiť účastníkom konania ich trovy v zmysle § 146 ods.2 veta prvá O.s.p. Avšak vzhľadom k tomu, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli a trovy vynaložené vedľajším účastníkom (za právne zastúpenie) nepovažoval súd za účelne vynaložené, rozhodol tak, že im náhradu trov konania nepriznal.

Na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (ďalej len „vedľajší účastník“) Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. októbra 2012 sp.zn. 6 Co 449/2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti (týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi) a žalobcovi

nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd uviedol, že i keď vedľajšiemu účastníkovi v konaní vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., bol zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že sú tu dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú použitie § 150 ods.1 O.s.p. a nepriznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažoval odvolací súd za dôkaz o vôli tohto združenia naplniť cieľ, pre ktorý bolo založené. Takéto konanie vedľajšieho účastníka vyvoláva dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom tohto združenia je získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Dodal, že vedľajší účastník musí byť z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť sám právnu pomoc v súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach bez toho, aby nato musel splnomocniť advokáta. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. V závere konštatoval, že v prejednávanej veci rozhodnutie súdu nezáviselo od posúdenia žiadnej prejudiciálnej otázky Súdnym dvorom EÚ, preto nebol dôvod na prerušenie konania a predloženie veci tomuto súdnemu orgánu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, pretože túto povinnosť by bolo možné uložiť vedľajšiemu účastníkovi iba spolu so žalovaným, ktorý však o podanom odvolaní nemal vedomosť.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu v jeho potvrdzujúcom výroku (voči výroku o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi) podal včas dovolanie vedľajší účastník (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil tým, že odvolací súd mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. porušením zásady dvojínštančnosti konania a práva na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolaciemu súdu vytýkal nerešpektovanie ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. Účastníci sa nemali možnosť vyjadriť k aplikácii ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p., ktoré nebolo dovtedy pri rozhodovaní o trovách konania použité, lebo súd prvého stupňa o náhrade trov konania rozhodol len podľa § 146 ods. 1, 2 O.s.p. Navyše aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. nebola odvolacím súdom riadne odôvodnená a neboli ani splnené podmienky pre jej použitie. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľ ho označil ako arbitrárne a nepreskúmateľné, absentovala v ňom reakcia na jeho odvolaciu argumentáciu a nekorešpondovalo s náležitým zistením skutkového stavu. Dovolateľ bol toho názoru, že zo strany odvolacieho súdu došlo aj k porušeniu princípu právnej istoty, nakoľko sa odvolací súd nevysporiadal s odlišnou právnou argumentáciou obsiahnutou v rozhodnutiach iných krajských súdov, ktoré v obdobných veciach priznali náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi za služby právnej pomoci. Dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V súvislosti s touto námietkou podrobne rozobral pôsobenie vedľajšieho účastníka pri ochrane spotrebiteľa ako aj účelnosť jeho postupu v konaní.

Žalobca sa k dovolaniu vedľajšieho účastníka vyjadril a uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a procesne neprípustné. Žiadal, aby ho dovolací súd zamietol a uplatnil si právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za správne a dostatočne odôvodnené. Bol toho názoru, že dovolateľ musí s ohľadom na svoj cieľ disponovať zodpovedajúcou materiálnou, ako aj personálnou základňou na zabezpečenie jeho realizácie. Poukázal tiež na spôsob financovania združenia a množstvo konaní, do ktorých vstúpilo a nebola mu priznaná náhrada trov konania z dôvodu neúčelnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že podané dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v

ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľ napadol dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená. Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 239 O.s.p. neprichádza do úvahy.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo

Dovolateľ vo svojom dovolaní nenamietal vady konania podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ v dovolaní výslovne namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. So zreteľom na tieto tvrdenia sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tohto tvrdenia, že v prejednávanej veci bola vedľajšiemu účastníkovi súdom odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

Vedľajší účastník videl odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že odvolací súd postupoval procesne nesprávne keď ho v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. osobitne nevyzval na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p., ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Inými slovami dovolateľ namietal tzv. prekvapivé súdne rozhodnutie.

Súdna prax sa ustálila v názore, že procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemôže mať atribúty, tzv. prekvapivého rozhodnutia. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2013 sp.zn. 3 Cdo 120/2013, ktoré bolo prijaté občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10. decembra 2013 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorého právna veta znie takto: „Postup odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku neprichádza do úvahy pri rozhodovaní o trovách konania a ani pri iných nemeritórnych rozhodnutiach.“ Účelom ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. je totiž primárne zabrániť prekvapivému rozhodnutiu odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita veci podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva. Rozhodnutie o trovách konania je vnútorne jednotnou procesnoprávnou otázkou, pri ktorej nemožno samostatne hovoriť na jednej strane o ustanoveniach upravujúcich náhradu trov konania podľa zásady úspechu, resp. výsledku konania a na druhej strane o odlišných ustanoveniach tieto princípy

modifikujúcich (viď uznesenie ÚS SR z 8. decembra 2011 sp.zn. II. ÚS 563/2011). Takýto názor je aj v súlade s názormi prezentovanými v odbornej právnickej literatúre (napr. Števček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok - Komentár, Nakladatelství C. H. Beck, 2009, str. 635). Nemeritórne (procesné) rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemá atribúty, tzv. prekvapivého rozhodnutia, pri jeho vydávaní sa neuplatní procesný postup v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. a v tejto súvislosti nedochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Z týchto dôvodov bola námietka vedľajšieho účastníka nedôvodná.

Dovolací súd ďalej pristúpil k preskúmaniu tvrdenia dovolateľa, že vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. bola daná v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je podľa jeho názoru arbitrárne a nepreskúmateľné.

Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ak nie je ďalej ustanovení inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku. (§ 167 ods.2 O.s.p.)

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním vecí dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné.

Predovšetkým rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Dovolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s otázkou náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, osobitne tým, prečo mu ich náhrada nebola priznaná, čím zároveň dal aj relevantnú odpoveď na odvolaciu argumentáciu vedľajšieho účastníka. Odôvodnenie súdneho

rozhodnutia v opravnom konaní totiž nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku (II. ÚS 78/05), súčasne odvolací súd nie je povinný zdôvodniť svoje rozhodnutie z každého uhla pohľadu odvolateľa. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné len preto, že nebolo odôvodnené podľa predstáv vedľajšieho účastníka. Odvolací súd potvrdil napadnuté prvostupňové rozhodnutie vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p., čím fakticky potvrdil správnosť jeho skutkových aj právnych záverov to znamená aj aplikáciu ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. na náhradu trov konania ako aj právny záver súdu o neúčelnosti uplatnených trov konania vedľajším účastníkom. Pokiaľ vo svojom rozhodnutí využil ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a prihliadol aj na osobitné okolnosti odôvodňujúce nepriznanie náhrady trov konania v prejednávanej veci, nerozhodol na základe iných dôvodov ako súd prvého stupňa alebo v jeho rozpore (aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. prichádza do úvahy len v prípade vzniku práva na náhradu trov konania), len doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré nebolo možné odvolaniu vedľajšieho účastníka vyhovieť. Odvolací súd rešpektoval hranice sudcovskej úvahy dané účelom tohto ustanovenia a svoj postup pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. náležite zdôvodnil. V konečnom dôsledku tento postup odvolacieho súdu nemal dopad na zmenu výsledku pre vedľajšieho účastníka t.j. pre nepriznanie náhrady trov konania ani na jeho procesné oprávnenia. Podľa názoru dovolacieho súdu uznesenie odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že vedľajší účastník má odlišný názor, než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu, že sa nevysporiadal s časovo predchádzajúcimi rozhodnutiami iných krajských súdov v analogických veciach, v ktorých mu ako vedľajšiemu účastníkovi bola priznaná náhrada trov konania. Keďže odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol dostatočné a presvedčivé dôvody pre odklon od doterajšej rozhodovacej praxe iných krajských súdov, porušil princíp právnej istoty.

Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatuje, že rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

Vzhľadom na okolnosti prípadu je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že v otázke rozhodovania súdov o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka v analogických veciach neexistovala kontinuálna a stabilizovaná súdna prax. Práve naopak, v tejto otázke v čase rozhodovania odvolacieho súdu panovala názorová nejednotnosť krajských súdov, pričom dovolací súd o tejto otázke ešte nerozhodoval. Z tohto dôvodu, nie je možné označiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci ako odklon od doterajšej judikatúry v analogických veciach, keď v čase jeho rozhodovania boli inými krajskými súdmi vydané rozhodnutia zastávajúce ten právny názor, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov konania pre ich neúčelnosť, teda protichodné rozhodnutia. Uvedená nejednotnosť rozhodovania krajských súdov v konečnom dôsledku vyústila až do podania mimoriadnych dovolaní generálnym prokurátorom, o ktorých rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 19. marca 2014 sp.zn. 6MCdo 5/2013 a tiež uznesením z 20. júna 2014 sp.zn. 6MCdo 9/2013 tak, že ich zamietol. Dovolací súd v týchto rozhodnutiach zaujal právny názor : „zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. To má za následok povinnosť súdov konštatovať

neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo., Ústavná sťažnosť vedľajšieho účastníka proti uvedeným rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola Ústavným súdom Slovenskej republiky odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Za tejto procesnej situácie dovolateľ nemohol mať legitímne očakávania, že bude rozhodnuté v jeho prospech, keď v iných analogických konaniach mu súbežne nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia. Odvolací súd preto nebol povinný zdôvodňovať svoje rozhodnutie z pohľadu iných rozhodnutí odvolacích súdov, keďže vo veci nešlo o ustálenú a konštantnú judikatúru súdov a iným rozhodnutím súdu by bol viazaný len v prípadoch vyplývajúcich z ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p. a § 226, § 243d ods. 1 O.s.p., pričom o takýto prípad v prejednávanej veci nešlo.

Napokon dovolateľ spochybňoval aj správnosť právnej argumentácie odvolacieho súdu v tomto konaní, t.j. ide o námietku vzťahujúcu sa k otázke (ne)správneho právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Na uvedenom mieste sa žiada zdôrazniť, že dovolaciemu súdu neprislúcha polemizovať s dovolateľom o tom, či rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), t.j. či bola správne vyložená právna norma, či zo skutkových zistení bol vyvodенý správny právny záver. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd totiž právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 102/2004, sp.zn. 2 Cdo 282/2006, sp.zn. 3 Cdo 174/2005, sp.zn. 4 Cdo 165/2003, sp.zn. 7 Cdo 56/2011 a iné). I keby teda tvrdenia dovolateľa o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení otázky o (ne)účelnosti vynaložených trov konania boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľom vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania vedľajšieho účastníka nemožno vyvodiť z ustanovení § 237 a § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Vedľajší účastník nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo len úspešnému žalobcovi, stojacemu na opačnej strane v spore (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.); dovolací súd mu ale nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.), ktoré videl v doterajšej nejednotnosti rozhodovania nižších súdov o otázke účelnosti trov právneho zastúpenia, ako aj v tom, že žalobca bol vo veci samej neúspešný, podal tzv. formulárovú žalobu. Priznaním náhrady trov dovolacieho konania by žalobca získal majetkový prospech voči tretej osobe nesúvisiaci s podstatou uplatnenej pohľadávky, čím by sa stratil samotný účel trov konania, ktoré sú nerozlučiteľne späté s hľadaním materiálnej pravdy v konaní, priznaná náhrada trov konania by tak znamenala len umelé

získavanie trov právneho zastúpenia mimo reálneho predmetu sporu. Žalovanému v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. nevzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania, lebo v spore vystupoval na strane neúspešného vedľajšieho účastníka, ich náhradu mu preto dovolací súd nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.